

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНЖЕНЕРНИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ІМ. Ю.М. ПОТЕБНІ
ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Інженерного навчально-наукового
інституту ім. Ю.М. Потебні ЗНУ

Наталя МЕТЕЛЕНКО

(підпис)

(ім'я, прізвище)

« 29 »

08

2024 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Бюджетна система

(назва навчальної дисципліни)

підготовки бакалавра

(назва освітнього ступеня)

денної та заочної форм здобуття освіти

освітньо-професійна програма Фінанси держави та підприємницьких структур

(назва)

спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

(шифр, назва спеціальності)

галузі знань 07 Управління та адміністрування

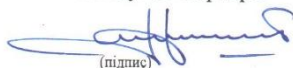
(шифр і назва)

ВИКЛАДАЧ (-ЧП): Попова А.О., кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри
інформаційної економіки, підприємництва та фінансів

(ІПБ, науковий ступінь, вчене звання, посада)

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри інформаційної економіки,
підприємництва та фінансів

Протокол № 1 від «29» 08 2024 р.
Завідувач кафедри

(підпис)

Іван КЛОПОВ
(ініціали, прізвище)

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми

(підпис)

В'ячеслав ГЛУЩЕВСЬКИЙ
(ініціали, прізвище)

2024 рік

Зв'язок з викладачем: кандидат економічних наук, Попова Алла Олександрівна

E-mail: al.al.porova@gmail.com

Телефон: (+38) 050-59-343-56

Інші засоби зв'язку: Moodle (форум курсу, приватні повідомлення), а також Viber, Skype, Facebook, Messenger, Telegram – за вибором викладача

Кафедра: інформаційної економіки, підприємництва та фінансів, 11 корпус ЗНУ, ауд. Л416

1. Опис навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Бюджетна система» є: формування комплексу знань щодо бюджетної системи України як провідної ланки державних фінансів, вивчення сутності бюджетних відносин і характеру їх впливу на суспільство та реалізації бюджетної політики. Предметом курсу є система фінансово-економічних відносин, які виникають в процесі формування бюджету та здійснення видатків, що забезпечують реалізацію функцій держави.

Сучасні вимоги до фундаментальної підготовки здобувачів освітніх програм економіко-управлінського напрямку полягають у тому, щоб вони володіли поняттями та навичками застосування цілого комплексу інструментів для розв'язування певної групи економічних, фінансових, управлінських задач і формування практичних висновків. Вирішенню цих та інших завдань присвячено дану дисципліну, що передбачає: опанування здобувачами методологічної, теоретичної і законодавчої бази в напрямку побудови бюджетної системи України; формування цілісної системи знань і навичок щодо формування бюджету як основного фінансового плану держави, бюджетного устрою і побудови бюджетної системи; набуття практичних навичок щодо застосування методів, принципів та технології розробки бюджетної політики; засвоєння механізму і прийомів щодо розробки системи доходів і видатків бюджету; а також здійснення видатків бюджету, в т. ч. цільових видатків на економічну діяльність та науку, на оборону і управління, на соціальну сферу, на обслуговування державного боргу тощо.

Курс «Бюджетна система» викладається після засвоєння дисциплін «Фінанси»; «Фінансова децентралізація та місцеве самоврядування»; «Бухгалтерський облік» та є необхідним для успішного опанування курсу «Фінанси держави та міжбюджетні відносини». Слід також зазначити, що вивчення дисципліни «Бюджетна система» одночасно і в комплексі із дисципліною «Податкова система» суттєво підвищує ефективність процесу навчання здобувачів, адже формування дохідної частини бюджету країни напряму залежить від механізму налаштування і функціонування податкової системи.

Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	Денна форма здобуття освіти	Заочна форма здобуття освіти
Статус дисципліни	Обов'язкова	
Семестр	7-й	7-й
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість годин	90	
Лекційні заняття	22 год.	2 год.
Семінарські заняття	—	—
Практичні заняття	10 год.	2 год.
Лабораторні заняття	—	—
Самостійна робота	58 год.	86 год.
Консультації	Щопонеділка з 12:55 до 14:15: конференція Zoom 292 115 0683, пароль 12345	
Вид підсумкового семестрового контролю	Екзамен	
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=15989	

2. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

У процесі вивчення навчальної дисципліни формуються **програмні компетентності**, необхідні для розв'язання практичних задач професійної діяльності.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні компетентності (СК):

СК 1. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.

СК 03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

СК 06. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК 08. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

Формування цих компетентностей сприяє формуванню у студентів **програмних**

результатів навчання (ПРН), визначених Стандартом вищої освіти України для бакалаврів спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», затвердженого наказом МОН України №729 від 24.05.2019 р., та узгоджених із матрицями 4–5 опису ОП «Фінанси держави та підприємницьких структур».

Після опанування матеріалу навчальної дисципліни здобувачі здатні продемонструвати **результати навчання** (РН), визначені у ППС 22 «Бюджетна система» (табл. 2.1), які з урахуванням співвідношень між РН і ПРН (табл. 2.2) у комплексі формують **програмні результати навчання** (ПРН), визначені ОП (табл. 2.3).

Таблиця 2.1 – Результати та методи навчання, засоби діагностики за навчальною дисципліною ППС 22 «Бюджетна система»

Код*	Опис результату навчання (РН)**	Форми викладання та методи навчання	Форми та методи оцінювання***
1	2	3	4
1.1	Знати та розуміти понятійний апарат щодо побудови і функціонування бюджетного устрою та бюджетної системи (основні поняття і визначення; сутність, призначення, функції державних фінансів; зміст і значення державного бюджету, його складові, структура і характеристики; бюджетна класифікація; правове регулювання механізмів функціонування бюджетної системи тощо), а також можливості застосування зазначеного понятійного апарату при вирішенні фінансово-економічних задач	Словесні (лекції, ілюстрація, пояснення), наочні (практичні заняття), робота із законодавчими і нормативно-правовими актами	Дискусійне обговорення тематичних питань, розв’язання завдань і практичних ситуацій, відповіді на проблемні питання; бліцопитування (БО), контрольне завдання (КЗ 1), тестування (Т 1), екзамен (ЕТ), індивідуальне підсумкове завдання (ПЗ)
1.2	Вміти демонструвати загальне розуміння понять, визначень і термінів та застосовувати на практиці засвоєні знання	Словесні (лекції, ілюстрація, пояснення), наочні (практичні заняття, алгоритми)	Дискусійне обговорення тематичних питань, бліцопитування (БО), контрольне завдання (КЗ 1), тестування (Т 1), екзамен (ЕТ), індивідуальне підсумкове завдання (ПЗ)
1.3	Здійснювати аналіз економічних об’єктів, показників, процесів і фінансових систем (механізмів і складових бюджетної системи) та надавати їм характеристику і визначати тенденції розвитку	Словесні (лекції, ілюстрація, пояснення), наочні (практичні заняття, алгоритми), частково-та проблемно-пошукові (самостійна	Дискусійне обговорення тематичних питань, розв’язання завдань і практичних ситуацій, відповіді

		робота із джерелами, в т.ч. із законодавчою базою в частині регулювання бюджетної системи, контекстне навчання)	на проблемні питання; бліцопитування (БО), контрольне завдання (КЗ 1), тестування (Т 1), екзамен (ЕТ), індивідуальне підсумкове завдання (ПЗ)
2.1	Знати та розуміти понятійний апарат щодо: бюджетного процесу; формування загальнодержавних і регіональних фінансів; значення і функцій державного кредиту тощо; та сферу його застосування при вирішенні фінансово-економічних задач	Словесні (лекції, ілюстрація, пояснення), наочні (практичні заняття, робота із законодавчими і нормативно-правовими актами, аналіз документів)	Дискусійне обговорення тематичних питань, бліцопитування (БО), практичне завдання 1 (ПЗ 1), практичне завдання 2 (ПЗ 2), екзамен (ЕТ), індивідуальне підсумкове завдання (ПЗ)
2.2	Вміти здійснювати збір необхідної інформації та її візуалізацію, обробку і перетворення статистичних даних для проведення аналітичного аналізу показників бюджетів всіх рівнів, бюджетних процедур та управління бюджетним процесом (за допомогою методів економічного аналізу)	Словесні (лекції, ілюстрація, пояснення), наочні (практичні заняття, алгоритми)	Дискусійне обговорення тематичних питань, розв'язання завдань і практичних ситуацій, відповіді на проблемні питання; бліцопитування (БО), практичне завдання 1 (ПЗ 1), практичне завдання 2 (ПЗ 2), екзамен (ЕТ), індивідуальне підсумкове завдання (ПЗ)
2.3	Застосовувати інструментальні засоби для надання характеристики об'єкту і компонентів досліджуваної системи (в т.ч. шляхом проведення відповідних розрахунків, порівнянь), здійснення фінансово-економічного аналізу джерел формування доходів бюджетів всіх рівнів та визначення трендів і тенденцій розвитку бюджетної системи	Словесні (лекції, ілюстрація, пояснення), наочні (практичні заняття, алгоритми), частково-пошукові (контекстне навчання, самостійна робота, в т.ч. із відповідною законодавчою базою та відкритими даними, аналіз документів)	Дискусійне обговорення тематичних питань, розв'язання завдань і практичних ситуацій, відповіді на проблемні питання; бліцопитування (БО), практичне завдання 1 (ПЗ 1), практичне завдання 2 (ПЗ 2), екзамен

			(ЕТ), індивідуальне підсумкове завдання (ПЗ)
3.1	Знати теоретичні і нормативні вимоги та розуміти прикладні аспекти щодо створення і функціонування спеціальних цільових фондів, а також побудови і реалізації соціальної політики країни та соціального забезпечення в умовах ринкової економіки	Словесні (лекції, ілюстрація, пояснення), наочні (практичні заняття, робота із даними відкритих державних реєстрів), частково-пошукові (робота із законодавчими і нормативно-правовими документами та підручниками / посібниками)	Дискусійне обговорення тематичних питань, розв'язання завдань і практичних ситуацій, відповіді на проблемні питання; бліцопитування (БО), теоретичне завдання 1 (ТЗ 1) із його презентацією, екзамен (ЕТ), індивідуальне підсумкове завдання (ПЗ)
3.2	Вміти організовувати збір необхідної інформації для дослідження; володіти інструментарієм для обробки і перетворення економічних і соціальних даних та проведення аналізу відібраних та розрахованих в подальшому показників	Словесні (лекції, ілюстрація, пояснення), наочні (практичні заняття, схеми), частково-пошукові (контекстне навчання)	
3.3	Здійснювати аналіз соціально-економічних показників за допомогою сучасних методів розрахунків; діагностику і моделювання розвитку системи соціального забезпечення країни	Словесні (ілюстрація, пояснення), наочні (практичні заняття, алгоритми), частково-та проблемно-пошукові (самостійна робота із джерелами, в т.ч. із законодавчими та нормативно-правовими документами, аналіз документів), контекстне навчання	
4.1	Знати та розуміти понятійний апарат щодо: - функціонування податкової системи (термінологія, елементи, функції; принципи оподаткування; характеристика податкової системи; правове регулювання механізмів функціонування податкової системи та перспективи її розвитку тощо); - задач, організації і здійснення державного фінансового контролю; а також можливості застосування	Словесні (лекції, ілюстрація, пояснення), наочні (практичні заняття, робота із даними відкритих державних реєстрів), частково-пошукові (робота із законодавчими і нормативно-правовими документами та	Дискусійне обговорення тематичних питань, бліцопитування (БО), аналітичне завдання з елементами проєктної роботи 1 (АЗ 1), екзамен (ЕТ), індивідуальне підсумкове завдання (ПЗ)

	зазначеного понятійного апарату при вирішенні фінансово-економічних задач	підручниками / посібниками)	
4.2	Вміти здійснювати збір необхідної інформації та її візуалізацію, обробку і перетворення відповідних даних для надання характеристики і проведення аналітичного аналізу функціонування податкової системи та здійснення державного фінансового контролю (за допомогою методів економічного аналізу)	Словесні (лекції, ілюстрація, пояснення), наочні (практичні заняття, схеми), частково-пошукові (контекстне навчання)	Дискусійне обговорення тематичних питань, бліцопитування (БО), аналітичне завдання з елементами проєктної роботи 1 (АЗ 1) із презентацією результатів, екзамен (ЕТ), індивідуальне підсумкове завдання (ПЗ)
4.3	Здійснювати аналіз показників, процесів, механізмів і складових податкової системи (як визначальної підсистеми бюджетної системи) надавати їм характеристику. Проводити аналіз ефективності функціонування та діагностику і моделювання розвитку системи соціального забезпечення країни, а також державного фінансового контролю. Надавати змістовну економічну інтерпретацію проведених з використанням сучасних методів розрахунків	Словесні (ілюстрація, пояснення), наочні (практичні заняття, алгоритми), проблемно-пошукові (самостійна робота, в т.ч. із законодавчими та нормативно-правовими документами, аналіз документів), контекстне навчання	Дискусійне обговорення питань, розв'язання завдань і практичних ситуацій, відповіді на проблемні питання; бліцопитування (БО), аналітичне завдання з елементами проєктної роботи 1 (АЗ 1) з презентацією результатів, екзамен (ЕТ), індивідуальне підсумкове завдання (ПЗ)

Примітки:

* - перша цифра коду РН відповідає номеру змістового модуля, друга – це порядковий номер РН в межах змістового модуля

** - РН сформульовано на основі таксономії SOLO (Structure of the Observed Learning Outcomes - Структура результатів навчання, які можна спостерігати (як поведінку))

*** - умовні позначення щодо форм і методів оцінювання деталізовано у розділі 5.

Змістових модулів (ЗМ) – 4;

Форми поточних контролів у розрізі змістових модулів:

ЗМ 1–4 – Дискусійне обговорення тематичних питань, розв'язання завдань і практичних ситуацій, відповіді на проблемні питання як первинний зріз знань за поточними темами без бальної оцінки; Бліцопитування (БО) як уточнюючий зріз знань за поточними темами з бальною оцінкою;

ЗМ 1 – Контрольне завдання (КЗ 1), Тест 1 (Т 1);

ЗМ 2 – Практичне завдання 1 (ПЗ 1), Практичне завдання 2 (ПЗ 2);

ЗМ 3 – Теоретичне завдання 1 (ТЗ 1) з презентацією;

ЗМ 4 – Аналітичне завдання з елементами проєктної роботи 1 (АЗ 1).

Форми підсумкового контролю з навчальної дисципліни – екзамен: Завдання 1 (теоретичне) – комплексний екзаменаційний тест (ЕТ); Завдання 2 (практичне) – Індивідуальне підсумкове завдання (ПЗ).

Таблиця 2.2 – Співвідношення результатів навчання ППС 22 «Бюджетна система» із програмними результатами навчання ОП «Фінанси держави та підприємницьких структур»

Програмні результати навчання згідно з ОП (назва)	Результати навчання дисципліни (код РН)											
	1.1	1.2	1.3	2.1	2.2	2.3	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3
ПРН 02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 03. Визначати особливості функціонування сучасних світових та національної фінансових систем та їх структури		+	+		+	+		+	+		+	+
ПРН 04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування	+	+			+	+		+	+		+	+
ПРН 05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування)		+	+		+	+		+	+		+	+
ПРН 07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку	+	+		+	+		+	+		+	+	
ПРН 14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів	+	+		+	+		+	+		+	+	

Таблиця 2.3 – Програмні результати та методи навчання, засоби діагностики за навчальною дисципліною ППС 22 «Бюджетна система»

Компетентності/ результати навчання	Методи навчання*	Форми і методи оцінювання*
1	2	3
ПР 02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем	Словесні (лекція, ілюстрація, пояснення), наочні (практичні заняття, схеми), частково- та проблемно-пошукові (самостійна робота із джерелами, контекстне навчання, модельна симуляція виробничих процесів, практичні кейси, аналітична робота)	Бліцопитування, тестування (Т 1), виконання контрольного завдання (КЗ 1), теоретичного завдання (ТЗ 1), виконання індивідуального підсумкового завдання (ПЗ), екзамен (ЕТ)
ПР 03. Визначати особливості функціонування сучасних світових та національної фінансових систем та їх структури	Словесні (лекція, ілюстрація, пояснення), наочні (практичні заняття), частково- та проблемно-пошукові (самостійна робота із джерелами, контекстне навчання, модельна симуляція виробничих процесів, практичні кейси, аналітична робота)	Бліцопитування, виконання практичних завдань (ПЗ 1, ПЗ 2), виконання теоретичного завдання (ТЗ 1), виконання аналітичного завдання з елементами проєктної роботи (АЗ 1), виконання індивідуального підсумкового завдання (ПЗ), екзамен (ЕТ)
ПР 04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування	Словесні (лекція, ілюстрація, пояснення), наочні (практичні заняття, схеми, алгоритми), частково- та проблемно-пошукові (самостійна робота із джерелами, контекстне навчання, модельна симуляція виробничих процесів, практичні кейси, аналітична робота)	Бліцопитування, тестування (Т 1), виконання практичних завдань (ПЗ 1, ПЗ 2), виконання теоретичного завдання (ТЗ 1), виконання аналітичного завдання з елементами проєктної роботи (АЗ 1), виконання індивідуального підсумкового завдання (ПЗ), екзамен (ЕТ)
ПР 05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування)	Словесні (лекція, ілюстрація, пояснення), наочні (практичні заняття, схеми, алгоритми), частково- та проблемно-пошукові (самостійна робота із джерелами, контекстне навчання, модельна симуляція виробничих процесів, практичні кейси, аналітична робота)	Бліцопитування, виконання контрольного завдання (КЗ 1), виконання практичних завдань (ПЗ 1, ПЗ 2), виконання теоретичного завдання (ТЗ 1), виконання аналітичного завдання з елементами проєктної роботи (АЗ 1), виконання індивідуального підсумкового завдання (ПЗ), екзамен (ЕТ)

ПР 07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку	Словесні (лекція, ілюстрація, пояснення), наочні (практичні заняття, схеми, алгоритми), частково- та проблемно-пошукові (самостійна робота із джерелами, контекстне навчання, модельна симуляція виробничих процесів, практичні кейси, аналітична робота)	Бліцопитування, тестування (Т 1), виконання практичних завдань (ПЗ 1, ПЗ 2), виконання теоретичного завдання (ТЗ 1), виконання індивідуального підсумкового завдання (ПЗ), екзамен (ЕТ)
ПР 14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів	Словесні (лекція, ілюстрація, пояснення), наочні (практичні заняття, схеми), частково- та проблемно-пошукові (самостійна робота із джерелами, контекстне навчання, модельна симуляція виробничих процесів, практичні кейси, аналітична робота)	Бліцопитування, виконання контрольного завдання (КЗ 1), виконання практичних завдань (ПЗ 1, ПЗ 2), виконання теоретичного завдання (ТЗ 1), виконання аналітичного завдання з елементами проєктної роботи (АЗ 1), виконання індивідуального підсумкового завдання (ПЗ), екзамен (ЕТ)

* - методи навчання та оцінювання для формування ПРН є узагальненням на основі інформації, поданої відповідно у графах (3) і (4) табл. 2.1

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Зміст і функції державних фінансів.

Суть, призначення і функції державних фінансів. Форми й методи участі держави в громадському житті. Фінансова політика. Фінансові ресурси. Склад і структура системи державних фінансів України. Еволюція теорії державних фінансів.

Тема 2. Бюджетна система України і бюджетний устрій.

Економічний зміст і роль державного бюджету. Бюджетна система і бюджетний устрій України. Бюджетна класифікація. Бюджетний дефіцит, проблеми дефіциту бюджету. Механізм організації міжбюджетних відносин.

Змістовий модуль 2.

Тема 3. Бюджетний процес.

Бюджетна політика. Порядок складання, розгляду й виконання державного бюджету. Показники дохідної частини бюджету. Характеристика показників видаткової частини бюджету. Методи фінансового планування і прогнозування.

Тема 4. Регіональні фінанси.

Теоретичні аспекти і проблеми розбудови регіональних фінансів. Структура системи регіональних фінансів. Доходи місцевих бюджетів. Характеристика видатків місцевих бюджетів.

Тема 5. Державний кредит.

Поняття й функції державного кредиту. Характеристика внутрішнього

боргу. Характеристика зовнішнього боргу. Державні гарантії. Управління державним боргом.

Змістовий модуль 3.

Тема 6. Спеціальні цільові фонди за умов ринкової економіки.

Призначення й види державних спеціальних цільових фондів. Загальна характеристика державних економічних цільових фондів. Пенсійний фонд України. Фонд соціального страхування в Україні.

Тема 7. Соціальна політика.

Особливості формування соціальної орієнтації державних фінансів. Форми й методи соціального захисту. Видатки на соціальний захист населення. Пенсійне забезпечення. Соціальне страхування й перерозподіл прибутків. Державна допомога сім'ям з дітьми та сімейна політика. Порядок фінансування освіти. Фінансування витрат на культуру та мистецтво. Фінансування закладів охорони здоров'я, фізичної культури та спорту.

Змістовий модуль 4.

Тема 8. Податкова система і податкова політика.

Природа й функції податків, зборів, обов'язкових платежів. Принципи оподаткування. Податкова система та її елементи. Характеристика податкової системи України. Сучасні податкові системи зарубіжних країн.

Тема 9. Фінансування державного сектору економіки.

Видатки бюджетів на розвиток економіки. Бюджетні інвестиції.

Тема 10. Державний фінансовий контроль.

Суть, завдання і органи фінансового контролю. Форми й методи державного фінансового контролю.

4. Структура навчальної дисципліни

Вид заняття / роботи	Назва теми*	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
1	2	3	4	5
<i>Змістовий модуль 1.</i>				
Лекція 1	Зміст і функції державних фінансів	2	2	<i>тиждень 1</i>
Лекція 2	Бюджетна система України і бюджетний устрій	2	–	<i>тиждень 2</i>
Практичне заняття 1	Зміст і функції державних фінансів. Бюджетна система України і бюджетний устрій	2	2	<i>тиждень 2</i>
Самостійна робота	Теми 1–2: Базові поняття; визначальні показники, їх порівняння та характеристика. Виконання контрольного завдання (КЗ 1); підготовка до Тестового завдання 1 та його виконання	8	10	<i>впродовж 1-2 навчальних тижнів</i>
<i>Змістовий модуль 2.</i>				

Запорізький національний університет
Силабус навчальної дисципліни
ППС 22 «БЮДЖЕТНА СИСТЕМА»

Лекція 3	Бюджетний процес	2	–	тиждень 3
Лекція 4	Регіональні фінанси.	2	2	тиждень 4
Практичне заняття 2	Бюджетний процес. Регіональні фінанси.	2	2	тиждень 4
Лекція 5	Державний кредит.	2	–	тиждень 5
Самостійна робота	Теми 3–5: Бюджетна політика; порядок складання, розгляду й виконання державного бюджету; показники і характеристика дохідної та видаткової частин бюджету; методи фінансового планування і прогнозування; структура системи регіональних фінансів; доходи і видатки місцевих бюджетів; поняття і функції державного кредиту; характеристика внутрішнього і зовнішнього боргу та управління ним. Виконання, оформлення та здача на перевірку практичних завдань (ПЗ 1 та ПЗ 2)	7	11	впродовж 3–5 навчальних тижнів
Змістовий модуль 3.				
Лекція 6	Спеціальні цільові фонди за умов ринкової економіки.	2	–	тиждень 6
Практичне заняття 3	Спеціальні цільові фонди за умов ринкової економіки.	2	–	тиждень 6
Лекція 7	Соціальна політика.	2	–	тиждень 7
Самостійна робота	Теми 6–7: Призначення й види державних спеціальних цільових фондів; загальна характеристика державних економічних цільових фондів; особливості формування соціальної орієнтації державних фінансів; форми й методи соціального захисту; видатки на соціальний захист населення та порядок їх фінансування. Виконання, оформлення та здача на перевірку теоретичного завдання з презентацією	8	14	впродовж 6–7 навчальних тижнів
Змістовий модуль 4.				
Лекція 8	Податкова система і податкова політика	2	-	тиждень 8
Практичне заняття 4	Податкова система і податкова політика	2	-	тиждень 8
Лекція 9	Фінансування державного сектору економіки	2	-	тиждень 9
Лекція 10	Державний фінансовий контроль. Перспективи розвитку бюджетної системи.	4	-	тиждень 10 – 11
Практичне заняття 5	Фінансування державного сектору економіки. Державний фінансовий контроль.	2	-	тиждень 10

Запорізький національний університет
Силабус навчальної дисципліни
ППС 22 «БЮДЖЕТНА СИСТЕМА»

Самостійна робота	Теми 8–10: Характеристика податкової системи України та її елементи; принципи оподаткування; напрямки розвитку податкової системи; податкові системи зарубіжних країн; суть, завдання і органи фінансового контролю; форми й методи державного фінансового контролю; перспективи розвитку бюджетної системи <i>Виконання, оформлення та здача на перевірку аналітичного завдання з елементами проєктної роботи</i>	5	17	<i>впродовж 8 – 11 навчальних тижнів</i>
Екзамен	Підсумковий контроль: - виконання, оформлення та здача на перевірку Підсумкового індивідуального завдання; - Екзаменаційне тестування за темами 1–10.	30	30	- за розкладом сесії
Разом		90	90	

* - деталізований перелік теоретичних питань та практичних завдань розміщено на сторінці дисципліни в СЕЗН ЗНУ Moodle.

5. Види і зміст контрольних заходів

Вид заняття / роботи	Вид контроль-ного заходу	Зміст контрольного заходу*	Критерії оцінювання та терміни виконання*	Усього балів
1	2	3	4	5
Поточний контроль				
На початку аудитор-ного заняття впродовж семестру	Дискусійне обговорення (ДО)	<u>Первинний оглядовий зріз знань</u> за темами минулих лекцій/практичних занять (впродовж 5 хвилин): Дискусійне обговорення тематичних питань, в т.ч. у вигляді озвучення власної позиції/ точки зору щодо предмету дослідження/опрацювання, розв'язання експрес-завдань, ін.	ДО застосовується в якості емоційно-інтелектуального стимулу, що налаштовує здобувачів на активне мислення та формування власної точки зору; <u>не передбачає бального оцінювання.</u>	
На початку практично-го заняття впродовж семестру	Бліц-опитування (БО)	<u>Уточнюючий зріз знань</u> за темами минулих лекцій/практичних занять (впродовж 5 хвилин): Бліцопитування (БО) – опрацювання теоретичного (рівень «відтворення» та «розуміння») та практичного (рівень «застосування» та «створення») навчального матеріалу – розв'язання практичних вправ/ ситуацій, відповіді на актуальні і проблемні питання.	Оцінюється з урахуванням відповідей на питання, завдання і ситуації. Спонукає здобувачів до систематичної самостійної роботи при підготовці до поточних занять; формування власної точки зору; активізує абстрактне мислення із застосуванням методу аналізу та синтезу (максимальна кількість балів – 5).	
Змістовий модуль 1				
Практичне заняття 1	БО	<u>Перевірка рівня теоретичної складової сформованих РН 1.1, РН 1.2, РН 1.3</u> за матеріалом тем 1–2.	За результатами БО загальна сума балів від 0 до 5 визначається в залежності від активності, якості участі, формування власної позиції при наданні відповідей та виконанні завдань; - незадовільний рівень – 0–2 бали (не зараховано); - достатній рівень (60%–100% від максимального балу) – 3, 4, 5 балів	5

Запорізький національний університет
Силабус навчальної дисципліни
ППС 22 «БЮДЖЕТНА СИСТЕМА»

			(зараховано).	
	Контрольне завдання (КЗ 1)	<u>Перевірка рівня практичної складової сформованих РН 1.1, РН 1.2, РН 1.3</u> за матеріалом тем 1–2 (можливим є виконання після практичного заняття під час самостійної поза аудиторної роботи): Повністю виконане КЗ 1 передбачає: - здійснення збору необхідної інформації, її обробку і перетворення для проведення аналізу показників оцінки стану державного бюджету в динаміці (зокрема, дефіцит державного бюджету, державний борг, рівень інфляції). Контрольне завдання та методичні рекомендації щодо виконання розміщено в профілі даної дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle.	Контрольне завдання КЗ 1 оцінюється комплексно максимально у 5 балів: – незадовільний рівень – 0–2 бали (не зараховано); – достатній рівень (60%–100% від максимального балу) – 3, 4, 5 балів (зараховано). При формуванні шкали бальної оцінки стимулюється систематична робота здобувачів протягом семестру.	5
	Тестування за змістовим модулем 1 (Т 1)	<u>Перевірка рівня теоретичної складової сформованих РН 1.1, РН 1.2, РН 1.3</u> за матеріалом тем 1–2. Питання для підготовки до тестування (можливим є проходження після практичного заняття під час консультації): понятійний апарат щодо побудови і функціонування бюджетного устрою та бюджетної системи (основні поняття і визначення; сутність, призначення, функції державних фінансів; зміст і значення державного бюджету, його складові, структура і характеристики; бюджетна класифікація; правове регулювання механізмів функціонування бюджетної системи. Перелік тестових питань для самопідготовки розміщено в профілі даної дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle.	Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно. Кількість рівнозначних питань – 10. Застосовується шкала переведення кількості правильних відповідей у бали з діапазону 0–5: – незадовільний рівень: 0–2 – 0 балів (не зараховано); – достатній рівень (60% – 100% від максимального балу): 3–10 – 3, 4, 5 балів (зараховано), а саме: 3–5 – 3 бали; 6–8 – 4 бали; 9–10 – 5 балів. Тест розміщено в профілі даної дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle.	5
Змістовий модуль 2				
Практичне заняття 2	БО	<u>Перевірка рівня теоретичної складової сформованих РН 2.1, РН 2.2, РН 2.3</u> за матеріалом тем 3–4.	За результатами БО загальна сума балів від 0 до 5 визначається в залежності від активності, якості участі, формування власної позиції при наданні відповідей та виконанні завдань; - незадовільний рівень – 0–2 бали (не зараховано); - достатній рівень (60%–100% від максимального балу) – 3, 4, 5 балів (зараховано).	5

Запорізький національний університет
Силабус навчальної дисципліни
ППС 22 «БЮДЖЕТНА СИСТЕМА»

	Практичне завдання 1 (ПЗ 1)	<u>Перевірка рівня практичної складової сформованих РН 2.1, РН 2.2, РН 2.3</u> за матеріалом тем 3–4. Повністю виконані ПЗ 1 – ПЗ 2 передбачають: - здійснення збору необхідної інформації та її візуалізацію, обробку і перетворення статистичних даних для проведення аналітичного аналізу (за допомогою методів економічного аналізу) бюджетних показників та управління бюджетним процесом; - застосовування інструментальних засобів для надання характеристики об'єкту і компонентів щодо досліджуваної системи (шляхом проведення відповідних розрахунків, порівнянь), здійснення фінансово-економічного аналізу джерел формування доходів бюджетів всіх рівнів та визначення трендів і тенденцій розвитку бюджетної системи. <i>Практичні завдання та методичні рекомендації щодо виконання і оформлення ПЗ 1 – ПЗ 2 розміщено в профілі даної дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle.</i>	Кожне із практичних завдань ПР 1 – ПР 2 оцінюється комплексно максимально у 5 балів:	5
	Практичне завдання 2 (ПЗ 2)		- незадовільний рівень – 0–2 бали (<i>не зараховано</i>); - достатній рівень (60% – 100% від максимального балу) – 3, 4, 5 балів (<i>зараховано</i>). При формуванні шкали бальної оцінки стимулюється систематична робота здобувачів протягом семестру.	5
<i>Змістовий модуль 3</i>				
Практичне заняття 3	БО	<u>Перевірка рівня теоретичної складової сформованих РН 3.1, РН 3.2, РН 3.3</u> за матеріалом теми 6.	За результатами БО загальна сума балів від 0 до 5 визначається в залежності від активності, якості участі, формування власної позиції при наданні відповідей та виконанні завдань;	5
	Теоретичне завдання 1 (ТЗ 1) з його презентацією	Повністю виконане ТЗ 1 передбачає: Представлення результатів володіння здобувачами інструментарієм для обробки та перетворення економічних і соціальних даних, а також проведення аналізу соціально-економічних показників (відібраних та/або розрахованих за допомогою сучасних методів) щодо діагностики і моделювання розвитку системи соціального забезпечення країни. <i>ТЗ 1 (з методичними рекомендаціями) розміщено в профілі даної дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle.</i>	ТЗ 1 оцінюється комплексно (в залежності від рівня повноти, якості результатів дослідження та творчого підходу до викладеного матеріалу) максимально у 10 балів: - незадовільний рівень – 0–5 балів (<i>не зараховано</i>); - достатній рівень (60% – 100% від максимального балу) – 6–10 балів (<i>зараховано</i>). При формуванні шкали бальної оцінки стимулюється систематична робота здобувачів протягом семестру.	10
<i>Змістовий модуль 4</i>				
Практичне заняття 4	БО	<u>Перевірка рівня теоретичної складової сформованих РН 4.1, РН 4.2, РН 4.3</u> за матеріалом теми 8.	За результатами БО загальна сума балів від 0 до 5 визначається в залежності від активності, якості участі, формування власної позиції при наданні відповідей та виконанні завдань;	5

Запорізький національний університет
Силабус навчальної дисципліни
ППС 22 «БЮДЖЕТНА СИСТЕМА»

			- незадовільний рівень – 0–2 бали (не зараховано); - достатній рівень (60%–100% від максимального балу) – 3, 4, 5 балів (зараховано).	
	Аналітичне завдання з елементами проєктної роботи 1 (АЗ 1)	<u>Перевірка рівня практичної складової сформованих РН 4.1, РН 4.2, РН 4.3</u> за матеріалом теми 8. Повністю виконане АЗ 1 передбачає: - представлення результатів візуалізації, обробки і перетворення відібраних даних для надання характеристики та проведення аналітичного аналізу функціонування податкової системи в контексті забезпечення сталого рівня доходів країни; - проведення аналізу показників, процесів, механізмів і складових податкової системи (як визначальної підсистеми бюджетної системи) та надання їм характеристики; - демонстрація сформованих аналітичних навичок, здатності працювати з реальними даними та вміння творчо застосовувати теоретичні знання на практиці. <i>АЗ 1 (з методичними рекомендаціями) розміщено в профілі даної дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle.</i>	АЗ 1 оцінюється комплексно (в залежності від рівня повноти, якості результатів дослідження та творчого підходу до викладеного матеріалу) максимально у 10 балів: – незадовільний рівень – 0–5 балів (не зараховано); - достатній рівень (60% – 100% від максимального балу) – 6–10 балів (зараховано). При формуванні шкали бальної оцінки стимулюється систематична робота здобувачів протягом семестру.	10
Практичне заняття 5	Заняття у форматі «Круглого столу» (з Дискусійним обговоренням)	<u>Перевірка, повторення, поглиблення і закріплення знань за темами дисципліни шляхом залучення здобувачів до Дискусійного обговорення.</u>	Формат заняття передбачає перевірку засвоєння всіх тем дисципліни; підготовку до заходів підсумкового контролю; формування у здобувачів інтересу до науково-дослідної роботи; <u>не передбачає бального оцінювання.</u>	-
Усього за ПТК	10			60
Підсумковий контроль				
Екзамен	Теоретичне завдання: Тестування (ЕТ)	<u>Перевірка рівня теоретичної складової сформованих програмних результатів навчання ПРН 02, ПРН 03, ПРН 04, ПРН 05, ПРН 07, ПРН 14</u> здійснюється комплексно відповідно до змісту навчальної дисципліни. Теоретичне завдання представлено у форматі комплексного тесту, до якого включено 30 рівнозначних тестових питань з тем усіх змістових модулів. Тестування передбачає відповідь на теоретичні питання (вірною є лише один з альтернативних варіантів відповідей). <i>Перелік тестових питань для самопідготовки розміщено в профілі даної дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle.</i> У разі дистанційного навчання, екзамен проводиться з використанням	Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно (кожна правильна відповідь на одне тестове питання оцінюється в 1 бал): – незадовільний рівень: 0–17 – 0 балів (не зараховано); – достатній рівень (60% – 100% від максимального балу): 18–30 – 18–30 балів (зараховано). <i>Тест розміщено в профілі даної дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle.</i>	30

		інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема при увімкненому відео-режимі Zoom-конференції.		
	Індивідуальне підсумкове завдання (ІПЗ):	<u>Перевірка рівня практичної складової сформованих програмних результатів навчання ПРН 02, ПРН 03, ПРН 04, ПРН 05, ПРН 07, ПРН 14</u> здійснюється комплексно та передбачає виконання ІПЗ відповідно до методичних рекомендацій. У разі дистанційного навчання, захист результатів практичної частини екзамену проводиться з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема при увімкненому відео-режимі Zoom-конференції.	Індивідуальне підсумкове завдання оцінюється максимально у 10 балів. Загальна максимальна сума балів визначається, зважаючи на наукову і практичну цінність виконаного завдання, які залежать від логічної та економічної обґрунтованості висновків, які здобувач зробить самостійно на основі опрацювання відповідного матеріалу тощо: – незадовільний рівень – 0–2 бали (не зараховано); – прийнятний рівень (35% – 59% від максимального балу) – 3–5 балів (зараховано умовно); – достатній рівень (60% – 100% від максимального балу) – 6–10 балів (зараховано).	10
Усього за ПК	2			40

**Засоби діагностики рівня досягнення результатів навчання дисципліни та критерії оцінювання контрольних заходів.*

Тестування. Поточне та підсумкове оцінювання теоретичних завдань здійснюється у формі тестування з використанням платформи дистанційного навчання СЕЗН ЗНУ Moodle відповідно до календарного графіку поточних і підсумкового контролів. Проходження тестів відбувається після ідентифікації здобувача через його персональний аккаунт на сторінці дисципліни при увімкненому відео-режимі Zoom-конференції за умови дистанційної присутності викладача та передбачає обмежену у часі відповідь на теоретичні питання: для поточного контролю (Тест 1) – до 20 хвилин, як правило, під час лекційного заняття перед завершенням поточного змістового модуля, або під час консультації за встановленим графіком; для підсумкового (екзаменаційного) тесту – до 50 хвилин під час екзаменаційного контролю за складеним розкладом.

Процедура оцінювання завдань: Контрольного завдання КЗ 1; Практичних завдань 1 ПЗ 1 – ПЗ 2; Теоретичного завдання ТЗ 1; Аналітичного завдання з елементами проєктної роботи АЗ 1.

Оцінюванню підлягає виконання здобувачами *Контрольного завдання КЗ 1; Практичних завдань 1 ПЗ 1 – ПЗ 2* під час аудиторних практичних занять і поза аудиторної самостійної роботи. Кожне завдання виконується послідовно по мірі опанування здобувачем матеріалу тем відповідного змістового модуля, оформлюється у вигляді файлів MS Word (є можливим оформлення у вигляді файлів MS Excel), здається на перевірку через персональний аккаунт у профілі цієї дисципліни в СЕЗН ЗНУ Moodle (у виключних випадках – через електронну пошту) та після позитивного відгуку викладача захищається викладачеві у передбачений спосіб (на практичному занятті та/або консультації). Якщо відгук має критичні зауваження з боку викладача, то

робота з відповідними коментарями повертається здобувачеві на доопрацювання. Обов'язковою умовою зарахування контрольної роботи є усна перевірна комунікація «здобувач-викладач». У разі дистанційного навчання, захист завдань відбувається з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема при увімкненому відео-режимі Zoom-конференції.

Критерії оцінювання Контрольного завдання КЗ 1; Практичних завдань ПЗ 1 – ПЗ 2:

5 балів – відібрана коректна і актуальна інформаційна база для проведення економічного аналізу; розрахунки виконані самостійно та правильно; надана повна характеристика предмета дослідження (відповідних трендів і тенденцій), зроблені вичерпні правильні висновки; роботу здано на перевірку своєчасно, оформлено охайно; відповіді на запитання, зокрема уточнюючі, при захисті роботи повні та аргументовані;

4 бали – відібрана коректна інформаційна база для проведення економічного аналізу; розрахунки виконано самостійно, в повному обсязі, загалом правильно, але містять незначні помилки; характеристика предмета дослідження (відповідних трендів і тенденцій) в цілому надана; роботу здано на перевірку своєчасно, оформлення має несуттєві зауваження; відповіді на запитання при захисті роботи достатньо повні, із незначними недоліками;

3 бали – відібрано достатню інформаційну базу для проведення економічного аналізу; розрахунки та формулювання характеристик предмета дослідження виконано самостійно, в повному обсязі, загалом правильно, але наявні окремі арифметичні помилки у розрахунках; роботу здано на перевірку не своєчасно, але без порушення семестрового графіку освітнього процесу поточного навчального семестру; зміст роботи не структуровано, робота оформлена в межах вимог, але має виражений копійчастий характер; відповіді на запитання, зокрема уточнюючі та додаткові, при захисті роботи не повні або відсутні;

0 балів – роботу не виконано або виконано не самостійно з порушенням принципів академічної доброчесності та/або не в повному обсязі, або використаний неактуальний/некоректний набір даних; наявні численні арифметичні та змістовні помилки у розрахунках; зроблено помилкові висновки щодо предмета дослідження; роботу здано на перевірку з порушенням семестрового графіку освітнього процесу поточного навчального семестру; оформлення роботи не відповідає вимогам; при захисті роботи студент не володіє навчальним матеріалом та/або відповіді на запитання відсутні.

Оцінюванню підлягає виконання здобувачами *Теоретичного завдання ТЗ 1 і Аналітичного завдання з елементами проєктної роботи АЗ 1* під час аудиторних практичних занять і поза аудиторної самостійної роботи. Завдання виконуються послідовно по мірі опанування здобувачем матеріалу тем відповідного змістового модуля, оформлюються у форматі Power Point (рекомендовано) та у вигляді файлу MS Word відповідно, здається на перевірку через персональний аккаунт у профілі цієї дисципліни в СЕЗН ЗНУ Moodle (у виключних випадках – через електронну пошту) та

після позитивного відгуку викладача захищається викладачеві у передбачений спосіб (на практичному занятті та/або консультації). Якщо відгук має критичні зауваження з боку викладача, то робота з відповідними коментарями повертається здобувачеві на доопрацювання. Обов'язковою умовою зарахування завдань є усна перевірна комунікація «здобувач – викладач». У разі дистанційного навчання, захист виконаних завдань відбувається з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема при увімкненому відео-режимі Zoom-конференції.

Критерії оцінювання Теоретичного завдання ТЗ 1 та Аналітичного завдання з елементами проєктної роботи АЗ 1:

10 балів – результати дослідження та володіння здобувачами інструментарієм щодо обробки і перетворення відповідних інформаційних даних та їх візуалізація, а також проведений аналіз наборів характеристик і показників (відібраних та/або розрахованих за допомогою сучасних методів) щодо діагностики і моделювання розвитку досліджуваної системи із наданням обґрунтованих висновків і пропозицій (за необхідності) представлено на високому рівні та демонструють вільне володіння здобувачем опрацьованою темою. Рівень виконаного завдання щодо його змісту і наповнення ілюструє поєднання аналітичних навичок із здатністю здобувача працювати з реальними даними, а також креативно і творчо підходити до вирішення поставлених задач; роботу здано на перевірку своєчасно, оформлено охайно; відповіді на запитання, зокрема уточнюючі, при захисті роботи повні та аргументовані;

9 балів – результати дослідження та обробки і перетворення відповідних інформаційних даних та їх візуалізація, а також проведений аналіз наборів характеристик і показників (відібраних та/або розрахованих за допомогою сучасних методів) щодо діагностики і моделювання розвитку досліджуваної системи із наданням обґрунтованих висновків і пропозицій (за необхідності) представлено на високому рівні та демонструють вільне володіння здобувачем опрацьованою темою. Рівень виконаного завдання щодо його змісту і наповнення ілюструє поєднання аналітичних навичок із здатністю здобувача працювати з реальними даними, а також творчо підходити до вирішення поставлених задач; роботу здано на перевірку своєчасно, оформлено охайно; відповіді на запитання, зокрема уточнюючі, при захисті роботи повні;

8 балів – результати дослідження, обробки і перетворення відповідних інформаційних даних та їх представлення, а також проведений аналіз показників (відібраних та/або розрахованих за допомогою сучасних методів) щодо діагностики і моделювання розвитку досліджуваної системи із наданням відповідних висновків і пропозицій (за необхідності) демонструють достатнє, із незначними недоліками, володіння здобувачем опрацьованою темою. Рівень виконаного завдання ілюструє здатність здобувача працювати з реальними даними, а також відповідально підходити до вирішення поставлених задач; роботу здано на перевірку своєчасно, оформлення має несуттєві зауваження; висновки зроблені в цілому вірні; відповіді на запитання при захисті роботи достатньо повні, із незначними недоліками;

7 балів – відібрано достатню інформаційну базу для виконання завдання, аналіз та формулювання характеристик предмета дослідження виконано самостійно, в повному обсязі, загалом правильно, але наявні помилкові твердження; роботу здано на перевірку несвоєчасно, але без порушення семестрового графіку освітнього процесу поточного навчального семестру; зміст роботи не структуровано, робота оформлена в межах вимог, але має достатньо виражений компілятивний характер; відповіді на запитання, зокрема уточнюючі та додаткові, при захисті роботи не повні або відсутні;

6 балів – завдання оформлене в межах вимог, але має виражений компілятивний характер; відповіді на запитання, зокрема уточнюючі та додаткові, при захисті роботи не повні або відсутні;

0 балів – роботу не виконано або виконано не самостійно з порушенням принципів академічної доброчесності та/або не в повному обсязі, або використаний неактуальний/некоректний набір даних і характеристик; наявні численні розрахункові та змістовні помилки у розрахунках; зроблено помилкові висновки щодо предмета дослідження; роботу здано на перевірку з порушенням семестрового графіку освітнього процесу поточного навчального семестру; оформлення роботи не відповідає вимогам; при захисті роботи студент не володіє навчальним матеріалом та/або відповіді на запитання відсутні.

Додаткові (заохочувальні) бали – до 10 балів.

Бальна система стимулювання поза аудиторної навчально-наукової активності здобувачів - це система додаткових балів, яку введено з метою заохочування здобувачів до планомірної, систематичної роботи з поглибленого опанування теоретичним матеріалом і стимулювання їх до творчого підходу та креативного мислення під час розв'язання практичних завдань, які передбачено цією дисципліною.

Поза аудиторна навчально-наукова активність здобувача є однією із форм самоосвіти (неформальна/інформальна) при формуванні результатів навчання цієї дисципліни (див. табл. 2.1) та має бути підтверджена відповідним документом (диплом, сертифікат, свідоцтво тощо). Зміст поза аудиторних навчально-наукових активностей, за які можуть нараховуватися додаткові (заохочувальні) бали, *повинні корелювати з результатами навчання дисципліни* (див. табл. 2.1), зокрема за такі підтверджені види діяльності: участь у студентських олімпіадах; представлення результатів науково-дослідних робіт здобувача на студентських конкурсах, конференціях; наявність власних розробок і підготовленої роботи та презентації в частині науково-дослідних та прикладних досліджень, які проводяться викладачем навчальної дисципліни та відповідають її спрямуванню; участь у програмах здобуття неформальної/інформальної освіти (онлайн-курси, розміщені на відкритих навчальних платформах, воркшопи, вебінари, майстер-класи, тренінги тощо – за наявності відповідних сертифікатів); інші види та форми активностей у контексті змісту та РН дисципліни.

Якщо результати навчання (знання й уміння), отримані здобувачем під час самоосвіти, відповідають повністю або частково корелюють (неповні, схожі, але зі спорідненої галузі знань тощо) із РН дисципліни, які перевіряються поточними

контролями певного змістового модуля (див. графу (4) табл. 2.1), викладач має право оцінити їх при складанні здобувачем з урахуванням цих додаткових балів, але не перевищуючи максимальний бал за цей поточний контроль відповідно до критеріїв оцінювання. Отримані додаткові бали додаються *понад тих балів*, які здобувач може отримати, виконавши всі обов'язкові види робіт і склавши усі поточні контролю, - ці додаткові бали можуть стати вирішальними для отримання більш високої оцінки за весь курс! Тому, **НАПОЛЕГЛИВО РЕКОМЕНДУЄМО** здобувачеві скористатися цією нагодою та підвищити свій загальний бал (*максимально до 10 балів*), отриманий після виконання всіх обов'язкових видів контрольних заходів.

Підсумковий контроль.

До підсумкового семестрового контролю допускаються здобувачі, яким на дату консультації перед цим контролем зараховано всі поточні контрольні заходи з усіх змістових модулів. Інакше, здобувач ліквідує існуючу поточну заборгованість на консультаціях і може бути допущений до підсумкового контролю за складеним графіком, узгодженим з екзаменатором та деканатом ІННІ ім. Ю.М. Потебні ЗНУ.

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі екзамену і передбачає виконання *Індивідуального підсумкового завдання (ІПЗ)* і його представлення та проходження *Екзаменаційного тесту (ЕТ)* на платформі СЕЗН ЗНУ Moodle.

За результатами захисту ІПЗ і тестування екзаменатором нараховуються бали з максимальною кількістю – 40 (до 10 балів за ІПЗ та до 30 балів ЕТ).

Процедура оцінювання Індивідуального підсумкового завдання.

Завдання індивідуалізується для кожного здобувача як унікальна змістова постановка з пошуку його найкращого варіанту виконання при заданих умовах. ІПЗ виконується здобувачем відповідно до методичних рекомендацій під час самостійної роботи за консультаційної підтримки викладача, здається на перевірку через персональний аккаунт у профілі цієї дисципліни в СЕЗН ЗНУ Moodle (у виключних випадках – через електронну пошту) та після позитивного відгуку викладача захищається у передбачений спосіб (на останньому аудиторному занятті та/або на консультації). Якщо відгук має критичні зауваження з боку викладача, то робота з відповідними коментарями повертається здобувачеві на доопрацювання. Рекомендоване проведення захисту ІПЗ у форматі доповіді з презентацією перед аудиторією. У разі дистанційного навчання, захист ІПЗ відбувається з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема при увімкненому відео-режимі Zoom-конференції. Індивідуальне підсумкове завдання оцінюється максимально у 10 балів. Загальна максимальна сума балів визначається (незадовільний рівень – 0–2 бали (*не зараховано*); прийнятний рівень (35% – 59% від максимального балу) – 3–5 балів (*зараховано умовно*); достатній рівень (60% – 100% від максимального балу) – 6–10 балів (*зараховано*)), зважаючи на наукову і практичну цінність виконаного завдання; враховуючи логічну та економічну обґрунтованість висновків, які здобувач зробить

самостійно на основі опрацювання відповідного матеріалу, наявність творчого підходу до виконання завдання тощо.

Бальне оцінювання представлення виконаного завдання/відповідей здобувача враховує диференційований рівень розуміння (РР) ним опанованого навчального матеріалу на основі таксономії SOLO (Structure of the Observed Learning Outcomes – Структура результатів навчання, які можна спостерігати (як поведінку)), що дозволяє релевантно оцінити рівень сформованості практичної складової програмних результатів навчання (рекомендація МОНУ, лист №1/9-344 від 24.06.2020, <https://surl.li/uldlbv>):

- РР 1: «не знати / не розуміти» – 0 балів (не зараховано);
- РР 1+: «частково впоратися із завданням» – 3–5 балів (зараховано умовно);
- РР 2: «назвати / розпізнати / виконати дії» – 6 балів (зараховано);
- РР 3: «виконати послідовність дій / описувати» – 7 балів (зараховано);
- РР 4: «порівняти / показати зв'язки» – 8 балів (зараховано);
- РР 4+: «обґрунтувати / аналізувати» та
- РР 5: «теоретизувати / генерувати гіпотези» – 9 балів (зараховано);
- РР 5+: «абстрагувати / створювати / формулювати» – 10 балів (зараховано).

Індивідуальне підсумкове завдання зараховується здобувачеві, якщо виконується наступна умова: при його захисті продемонстровано рівень розуміння навчального матеріалу не нижче «РР 2», і бальна оцінка не менша 6 балів.

Екзаменаційне тестування вважається пройденим, якщо здобувач правильно відповів мінімум на 18 із 30 питань, за що здобувачеві нараховується від 18 до 30 балів.

Підсумковий контроль вважається *пройденим успішно*, якщо здобувачеві зараховано теоретичне (тестування) та практичне (ІПЗ) завдання, бали за які підсумовуються, і він отримує від 24 до 40 балів, інакше бали за іспит не додаються до семестрової оцінки (вважаються рівними нулю), а підсумкова оцінка із дисципліни є *незадовільною*.

Загальна семестрова бальна оцінка за дисципліну складається як сума бальних оцінок за всі поточні контролю з усіх змістових модулів (з урахуванням додаткових балів за навчально-наукову активність) та за підсумковий контроль і не може перевищувати **100 балів**. Бальна оцінка переводиться у **національну шкалу** та шкалу **ECTS**.

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)
C	75 – 84 (добре)	
D	70 – 74 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)	3 (задовільно)
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)

F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)	
---	---	--

6. Основні навчальні ресурси

Рекомендована література

1. Бюджетна система : підруч. / за ред. д. е. н., професора В.Г. Дем'янишина, д. е. н., професора О.П. Кириленко, д. е. н., професора З.М. Лободіної. Тернопіль : ЗУНУ, 2020. 624 с.

2. Бюджетна система: навчальний посібник. Друге видання, перероблене і доповнене / І.Л. Шевчук, В.О. Черепанова, Т.О. Ставерська. Харків: Видавець Іванченко І. С., 2015. 284 с.

3. Бюджетно-податкова політика активізації підприємництва в Україні : колект. монографія / Ситник Н.С., Стасишин А.В., Ватаманюк-Зелінська У.З. та ін. / За ред. д.е.н. Ситник Н.С. Л.: Видавництво "Апріорі", 2016. 412 с.

4. Податкова система України: навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» денної та заочної форм здобуття освіти. Метеленко Н.Г., Глущевський В.В., Попова А.О., Сіліна І.В. Запоріжжя: ЗНУ Запоріжжя, 2024. 146 с.

5. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI (із змін. і доп.). Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>.

6. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI (із змін. та доп.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.

7. Національна стратегія доходів до 2030 року. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2023 року № 1218-р. URL: https://mof.gov.ua/uk/national_income_strategy-71.

8. Chugunov I., Pasichnyi M., Koroviy V., Kaneva T., Nikitishin A. Fiscal and Monetary Policy of Economic Development. European Journal of Sustainable Development. 2021. №10(1), p. 42-52. URL: <https://ecsdev.org/ojs/index.php/ejsd/article/view/1153>.

Інформаційні ресурси

1. Ціна держави: вебсайт Центру соціально-економічних досліджень CASE Україна. URL: <https://case-ukraine.com.ua/news/case-ukrayina-vyznano-najkrashhym-analitychnym-tsentrrom-2024-roku/>

2. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://rada.gov.ua>

3. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://kmu.gov.ua>

4. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://minfin.gov.ua>

5. Офіційний сайт Міністерства економіки України. URL: <http://me.gov.ua>

6. Офіційний вебсайт Державної служби статистики України. URL: <http://ukrstat.gov.ua>.

7. Офіційний вебсайт Державної податкової служби України. URL: <http://tax.gov.ua>.

8. Мультимедійний репозиторій кафедри ІЕПФ «Cyber Cloud» // Інформаційний

простір економіко-управлінської освіти ІННІ ім. Ю.М. Потебні ЗНУ: веб-сайт. URL: https://znuiepf.com.ua/?page_id=2460.

7. Регуляції і політики курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків

У режимі очного навчання заняття відбуваються в аудиторії згідно розкладу занять, у режимі дистанційного навчання - у форматі онлайн-конференції з використанням платформи Zoom - посилання на Zoom-конференцію видається на початку семестру. Відвідування лекційних занять є вільним, бали за присутність на лекції не додаються, і штрафні бали за пропуски занять не передбачено. Разом з тим, інтерактивний характер викладання дисципліни передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. Здобувачі, які були відсутні на практичних заняттях згідно встановленому графіку (за розкладом), обов'язково виконують ці практичні завдання, які розміщені на платформі СЕЗН ЗНУ Moodle.

Політика академічної доброчесності

Кожний здобувач зобов'язаний дотримуватися принципів академічної доброчесності. Письмові завдання з використанням часткових або повнотекстових запозичень з інших робіт без зазначення авторства – це плагіат. До здобувачів, у роботах яких буде виявлено списування, плагіат чи інші прояви недоброчесної поведінки, можуть бути застосовані різні дисциплінарні заходи (див. Кодекс академічної доброчесності ЗНУ). Під час виконання семестрових підсумкових контрольних заходів здобувач може користуватися лише переліком матеріалів, дозволених викладачем, що веде заняття з навчальної дисципліни. Використання інших матеріалів та інформаційних засобів (сторонні друковані матеріали, інтернет, мобільний телефон, планшет, смарт-годинник, додаткові вкладки браузера на комп'ютері (у разі комп'ютерного тестування) тощо) є порушенням Кодексу академічної доброчесності ЗНУ й дає підстави відсторонити цього здобувача від виконання підсумкового контролю та оцінити результати складання семестрового підсумкового контролю в нуль балів.

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Будь ласка, вимкніть на беззвучний режим свої мобільні телефони та не користуйтеся ними під час занять. Мобільні телефони відволікають викладача та ваших колег. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо. Електронні пристрої можна використовувати лише за умови виробничої необхідності в них та із метою пошуку навчальної або довідкової інформації, якщо це передбачено тематикою завдання (за погодженням з викладачем).

Комунікація

Базовою платформою для комунікації викладача зі здобувачами є платформа СЕЗН ЗНУ Moodle. Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень. Відповіді на «штатні» запити здобувачів подаються викладачем впродовж трьох робочих днів. Для оперативного отримання повідомлень про оцінки та нову інформацію, розміщену на сторінці курсу у Moodle, будь ласка, переконайтеся, що адреса електронної пошти, зазначена у вашому профайлі на Moodle, є актуальною. Якщо за технічних причин доступ до Moodle є неможливим, або ваше питання потребує термінового розгляду, відправте електронного листа з позначкою «Важливо» на адресу al.al.popova@gmail.com. У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище та ім'я, курс та шифр академічної групи; електронна пошта має бути підписана справжнім ім'ям і прізвищем.

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2024-2025 н.р. доступний за адресою:
<https://tinyurl.com/yckze4jd>.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Здобувачі та викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених **Кодексом академічної доброчесності ЗНУ**: <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА

Порядок перезарахування та визнання результатів навчання з навчальної дисципліни або її окремого компонента (змістовий модуль, поточний контроль тощо) можливо за умов підтвердження участі здобувача в неформальній/інформальній освіті (онлайн курси навчання, семінари, конференції, олімпіади, конкурси наукових робіт, літні чи зимові школи, бізнес-школи, тренінги, майстер-класи, наукові публікації, науково-дослідна робота, робота у студентських наукових гуртках, участь у кейс-чемпіонатах, індивідуальні завдання, що поглиблюють навчальний матеріал навчальної дисципліни, тощо) сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, та регулюється Положенням ЗНУ про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (нова редакція): <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ
Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович.**

Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua.

Гаряча лінія: Тел. (061) 227-12-76.

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь-ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок – п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE):
<https://moodle.znu.edu.ua>.

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>.

ЦЕНТР НІМЕЦЬКОЇ МОВИ, ПАРТНЕР ГЕТЕ-ІНСТИТУТУ:
<https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>.

ШКОЛА КОНФУЦІЯ (ВИВЧЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>.